

Enflasyon Düzeltmesinde Kaos

Vergi Bülteni

Bu bülten **MuhasebeTR** 'de yayınlanmıştır.
100.000'i aşkın üye sayısıyla 1 NUMARA

Bülent AK,
Yeminli Mali Müşavir
bak@konseydenetim.com.tr

KONSEY
VERGİ - DENETİM - DANIŞMANLIK

1. Önsöz

Şöyle söyleyeyim, bir maç oynanıyor, ilk yarı ofsayttan bir gol yemişsiniz. Hiç umudunuz yokken, ikinci yarıda son dakikada bir gol atmışsınız. Ohh be deyip arkanıza yaslanmışsınız. Ama hemen sevinmeyin, hakem önce bir uzatma verdi, arkasından ikinci bir uzatma derken, sonra sahalarda daha önce hiç görmediğimiz bir şey oldu. Hakem ve karşı takımın bazı güçlü kuvvetli oyuncuları, kaleyi yerinden kaldırdılar başka yere taşıdılar. Attığınız golü de saymayacağız diyorlar. İşte enflasyon düzeltmesinde olanlar tam olarak bunlar.

2. Enflasyon Düzeltmesinde Çarşı Karıştı

Bildiğiniz üzere, mali müşavirlerin çok uzun süredir bir beklentisi vardı. Geçici vergi dönemlerinde bilanço çıkarmak ve beyana eklemek imkânsız, bu nedenle geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapılmasın. Yani enflasyon düzeltmesi sadece yılsonunda tek seferde yapılsın talebi bulunuyordu. Birinci geçici vergi döneminde bu talep karşılanmıştı.

Ancak, ikinci geçici vergi döneminde bu talep karşılanmamıştı. Bakanlık, son defa beyan ve ödeme süresini uzatıyoruz, “ikinci geçici vergi döneminde enflasyon düzeltmesini yapınız ve geçici vergi beyanlarını buna göre veriniz” şeklinde bir duyuruda bulunmuştu.

Meslek mensuplarınca bu karar pek hoş karşılanmamakla birlikte, çoğu gecesini gündüzüne katıp, ikinci dönem geçici beyanlarını birinci uzatma döneminin sonuna doğru vermeye başlamıştı. Ondan sonra iş dünyasının ağır topları sahaya inmeye başladı. Sanayi ve Ticaret Odaları Başkanlarımızdan her birisi sırayla uygulamanın iş dünyasına vereceği zararlar hakkında açıklamalar yapmaya başladı. Ondan sonra işin rengi değişmeye başladı.

Sonrasında beklenmedik bir şekilde, son kez uzatıldığı söylenen beyan dönemi bir kez daha uzatıldı. Bu uzatma birçok kişiyi rahatsız etti. Hatta ben de ele aldığım bir yazıda, enflasyon zararı olan şirketleri uyarılmış, bunların hak kaybına uğramamak için geçici beyanlarını bir an önce vermelerini tavsiye etmiştim. <https://www.linkedin.com/pulse/enflasyon-zarari-%25C3%25A7ikanlar-beyanlarini-vermekte-acele-etsin-b%25C3%25BClent-ak-qssbf/>

Korktuğumuz başımıza geldi. 29 Ağustos tarihinde bakanlık tarafından hiç beklenmedik bir tebliğ duyurusu yapılarak, yasa tarafından kendilerine verilen yetki çerçevesinde; 31.12.2023 tarihli gelir tablosundaki brüt satışlar toplamı 50 milyon liranın altında olan mükelleflerin, 2024 yılının ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmamalarına yönelik düzenleme yapıldı. Daha bu duyurunun yarattığı karmaşa tam olarak açıklığa kavuşmadan, bakanlık tarafından 2024 ikinci geçici vergi beyan ve ödeme süresi, bir sirküler ile üçüncü defa olmak üzere 13 Eylül 2024 Cuma günü sonuna kadar uzatıldı.

3. Beyanname Vermemiş Olanlar Ne Yapacak?

2024 yılı ikinci döneme ilişkin henüz geçici vergi beyannamesini vermeyenlerin işi nispeten kolay. 2023 yılı brüt cirosu 50 milyon liranın altındaysa, 2024 yılı ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemi için enflasyon düzeltmesi yapmayacaklar. Enflasyon düzeltmesi yapmış olanlar, ikinci geçici vergi beyanlarında bu durumu dikkate almayacaklar. Yani enflasyon düzeltmesi yapılmadan önceki kayıtlarına göre oluşan kazancı, 13 Eylül 2024 Cuma günü sonuna kadar beyan edecekler ve vergi çıkarsa aynı sürede ödeyecekler.

2023 yılı cirosu 50 milyon liranın üzerinde olup, ikinci dönem geçici vergi beyanlarını henüz vermeyen mükellefler ise enflasyon düzeltmesi işlemlerini yapacak, bu işlemleri yaptıktan sonra oluşan kazancı üçüncü uzatma süresinin sonuna kadar verip, ödenecek vergi çıkarsa aynı süre içinde ödeyecekler.

4. Beyanname Vermiş Olanlar Ne Yapacak?

2023 yılı brüt cirosu 50 milyon liranın üzerinde olup, ikinci dönem geçici vergi beyanlarını veren mükelleflerin herhangi bir şey yapmasına gerek bulunmuyor. Onların verdiği beyannameler geçerli olacaktır.

2023 yılı brüt cirosu 50 milyon liranın altında olup, ikinci dönem geçici vergi beyanlarını veren mükelleflerin durumu gerçekten çok zor. Bu mükellefler beyanlarını enflasyon düzeltmesi yaptıktan sonra vermiş ve beyanlarına bilançolarını eklemişlerdi. Yayımlanacak tebliğe göre, bu durumda olan mükelleflerin enflasyon düzeltmesi yapılmadan önceki kazançlarına göre verdikleri beyanları düzeltmesi isteniyor.

Bakanlığın bu mükelleflerden istediği şey ise şu: Verdiğiniz bu beyanlarda enflasyon düzeltmesi zararı oluşmuş ve bu zararı kazancınızdan indirdiyse, şimdi düzeltme beyanı verin bu tutarı “Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler” olarak kazancınıza ekleyin, üzerinden gereksiz ve yersiz yere geçici vergiyi ödeyin. 2024 kurumlar vergisi beyanı verdiğinizde, enflasyon düzeltmesi zararınızı o zaman kullanın, gereksiz yere ödediğiniz bu vergiyi, biz size o zaman iade edeceğiz.

2023 yılı brüt cirosu 50 milyon liranın altında olup, verdiği geçici vergi beyanlarda enflasyon düzeltmesi karı çıkan firmalara ise bakanlığın piyango gibi bir müjdesi var. Bakanlık onlara diyor ki, dönem kazancına eklediğiniz enflasyon düzeltmesi karı için şimdi düzeltme beyanı verin, bu tutarı “Zarar Olsa Dahi İndirilecek İstisna ve İndirimler Bölümünün Diğer İndirimler” kısmında kazancınızdan indirin, ödediğiniz geçici vergiyi de biz size iade edelim. 2024 kurumlar vergisi beyanı verdiğinizde, enflasyon düzeltmesi karınızı o zaman beyanınıza eklersiniz, biz sizi 2024 kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği 2025 Nisan ayına kadar finanse ederiz diyorlar.

563 sıra numaralı VUK Genel Tebliği uyarınca, bazı yetkililer tarafından yapılan açıklamalara göre yaklaşık 1,5 milyon mükelleften düzeltme beyanı vermesi isteniyor. Böylece, yürürlükte olan kanuna göre uygun olarak süresinde verilmiş bu beyanlar, bakanlık tarafından daha sonra yayımlanan bir tebliğle geçersiz kılınmak isteniyor. Vergicilik tarihimizde uzun yıllardır böyle bir kaos hatırlamıyorum.

5. Tebliğle Vergi Konulup Kaldırılabilir mi?

Bakanlık kendisine verilmiş olan yetkiyi kullanarak, 2023 yılı brüt cirosu 50 milyonun altında olan mükelleflerin ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmamasını istemiş bulunuyor. Ancak, bu mükelleflerin yılsonunda enflasyon düzeltmesinin engellenmesi konusunda henüz alınmış bir karar bulunmuyor.

Bu durumda bulunup, ikinci geçici vergi beyanlarını süresinde ve yürürlükteki kanunlara uygun olarak vermiş mükelleflerden, idari bir tasarrufla bir kısmından gereksiz yere ek vergi alınmaya çalışılıyor, bir kısmına ise gereksiz yere vergi ertelenmesi yapılıyor. Hiç kimsenin, birilerinin sırtındaki vergi yükünü alıp, bir başkasının sırtına yüklemeye hakkı yoktur.

6. Sonsöz

Vergicilik tarihimizin en meşhur tebliğlerinden birisi olmaya aday. 563 sıra numaralı VUK Genel Tebliği Resmî Gazetede yayımlandı. Buna bağlı olarak inanılmaz olaylar serisi başladı, nerede durur tahmin etmek gerçekten çok zor. İlk aklımıza gelenleri aşağıda sıralamaya çalıştık, sizlerin de mutlaka ekleyeceği çok şey olacaktır.

- İlk defa kanunlara uygun olarak, süresinde verilmiş beyanlar, daha sonradan çıkarılan tebliğle geçersiz kılınp, düzeltme isteniyor.
- İlk defa defter ve belgelere uygun olarak verilmiş beyanların, defter kayıtlarına dokunulmaksızın ve bu yasal kayıtlara uymayacak bir şekilde, düzeltme beyannamesi verilmesi isteniyor.
- İlk defa mükelleflerin bir kısmının sırtında olan vergi yükü alınıp, başka mükelleflerin sırtına yüklenmek isteniyor.
- İlk defa kanun hükümleri bir yana bırakılarak, tebliğle vergi konulmak ve kaldırılmak isteniyor.